

Verder werken aan kwaliteit van onderwijs en onderzoek

Dr. Gerard Baars¹

Voor u ligt het vierde en laatste nummer van het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs van 2016!

In dit nummer is weer ruim aandacht voor factoren die de motivatie, het studiesucces en de tevredenheid van studenten in het hoger onderwijs beïnvloeden. De eerste drie artikelen gaan hierover, elk vanuit een ander gezichtspunt. Daarnaast bevat dit nummer een opiniërend artikel over de professionalisering van onderzoekers door samenwerking in leergemeenschappen.

In het eerste artikel, van de hand van *Vanthournout, Vandermeulen, Gijbels* en *De Maeyer*, staat de vraag centraal hoe de studiemotivatie van studenten beïnvloed wordt door de perceptie van studenten op behoefteondersteuning. Algemeen bekend is dat de studiemotivatie van studenten een belangrijke factor is in de academische prestaties en het studiesucces van studenten in het hoger onderwijs. Uit eerder onderzoek binnen de zelfdeterminatietheorie is gebleken dat er een relatie is tussen de ondersteuning van de basisbehoeften van autonomie, competentie en verbondenheid door docenten en de studiemotivatie van studenten. De auteurs van het voorliggende artikel hebben bij 180 eerstejaarsstudenten uit een professionele bachelor ergotherapie gepeild hoe studenten de behoefteondersteuning door docenten voor twee opleidingsonderdelen hebben ervaren en hoe gemotiveerd studenten voor deze opleidingsonderdelen waren. Uit de resultaten van het uitgevoerde onderzoek blijkt dat zowel percepties van competentieondersteuning als het opleidingsonderdeel op zich invloed hebben op de studiemotivatie van studenten. De auteurs gaan aan het eind van dit artikel in op de impact die docenten binnen een relatief kort tijdsbestek kunnen hebben op de motivatie van studenten.

---

1 Dr. Gerard Baars is directeur van Risbo, Erasmus Universiteit Rotterdam.

Redactioneel

Keijzer en Van den Brom-Snijders gaan in de tweede bijdrage van dit nummer in op twee onderzoeksvragen. De eerste vraag is op welke wijze het rekenvaardigheidsniveau van startende studenten aan de lerarenopleiding basisonderwijs is veranderd na de invoering van aanvullende instroomeisen op het gebied van aardrijkskunde, geschiedenis én natuur en techniek in 2015. Vervolgens gaan de auteurs in op de vraag in hoeverre de waargenomen veranderingen in het rekenvaardigheidsniveau van de instromende studenten verklaard kunnen worden vanuit de veranderde toelatingseisen.

Uit het onderzoek blijkt dat het zeer wel mogelijk is dat de studenten die nu besluiten om **niet** met een studie aan de lerarenopleiding te starten de zwakste rekenaars zijn. Ofwel omgekeerd, dat de nieuwe eisen die zijn gesteld aan de startende studenten voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis én natuur en techniek er (mogelijk) toe hebben geleid dat het aandeel sterke rekenaars in de lerarenopleiding basisonderwijs is toegenomen.

In de derde bijdrage van dit nummer, geschreven door *De Mol en Goeman*, staat de vraag centraal welke factoren met betrekking tot het cursusontwerp van een blended learningomgeving (de systematische integratie van online en face-to-face leeractiviteiten) van invloed zijn op de tevredenheid van werkstudenten. Een tweede vraag die beantwoord wordt is waarom deze factoren van belang zijn voor hun tevredenheid. Uit het onderzoek, dat is uitgevoerd in de vorm van een casestudy binnen één opleiding, blijkt dat het profiel van de studenten als werkstudenten en de daarbij horende behoeften en verwachtingen erg bepalend zijn voor de factoren die bijdragen aan de tevredenheid of ontevredenheid van de studenten. De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen die van eerder onderzoek, waaruit blijkt dat het uitgaan van de studentkenmerken bij het ontwerpen van (blended) cursussen van groot belang is.

Het laatste artikel van dit nummer betreft een opiniërend artikel van *Consuegra, Becuwe, Willegems, Pareja Roblin en Tondeur* over de professionalisering van onderzoekers door samenwerking in leergemeenschappen. De auteur stelt dat de samenwerking tussen onderzoekers onder druk kan komen te staan door de concurrentie om zoveel mogelijk te publiceren. De auteur benadert samenwerking tussen onderzoekers in haar bijdrage niet alleen vanuit co-auteurschap van publicaties, maar vanuit een veel bredere invalshoek, namelijk aan de hand van literatuur over professionele leergemeenschappen en digitale netwerken. Op basis van deze literatuur en op basis van een casus, waarin de auteurs van dit artikel samen een blended professionele leergemeenschap hebben gevormd, worden mogelijke samenwerkingsvormen die kunnen floreren in de huidige competitieve hoger onderwijsruimte besproken. *Consuegra* argumenteert aan de hand van de literatuur en de casus dat disciplinai-

Redactioneel

re instellingoverschrijdende samenwerking tussen onderzoekers cruciaal is voor de kwaliteit van onderzoek en voor de professionalisering van onderzoekers.

De redactie wenst u veel leesplezier bij het lezen van dit laatste nummer van 2016 en hoopt u ook volgend jaar weer te mogen begroeten als lezer van ons mooie tijdschrift.

Daarnaast wordt u van harte uitgenodigd om bijdragen aan het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs te leveren. Ons tijdschrift richt zich op beleidsrelevant onderzoek op het gebied van hoger onderwijs, met een stevige empirische basis. Een bijdrage kan bestaan uit een onderzoeksartikel, een opiniërend artikel, waarin de argumenten vanuit wetenschappelijke literatuur worden onderbouwd, een samenvatting inclusief een reflectie van een proefschrift of een boekbespreking. Alle bijdragen worden onderworpen aan een peer review (double blind). Afhankelijk van de uitkomsten van de review besluit de redactie of een artikel uiteindelijk wordt geplaatst. Uw bijdrage kunt u mailen naar Judith Tersteeg (tersteeg@risbo.eur.nl). Richtlijnen voor de verschillende soorten bijdragen vindt u op de site van Garant: <http://www.maklu.be/MakluEnGarant/magazines.aspx#tvho>

Wilt u op de hoogte gehouden worden van het laatste nieuws over het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs? Volg ons dan op Twitter via @Tijdschrift_HO

We wensen u een zeer voorspoedig 2017!

De redactie van het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs,

Gerard Baars
Ton Kallenberg
Els Consuegra
Vincent Donche
Didi Griffioen
Stephan Ramaekers
Cees Terlouw
Danielle Verstegen
Judith Tersteeg